

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 12 K.
Félévre . . . . 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.
Hirdetési díj: Egyhasábos
petitsor egyszeri hirdetése
15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Szerkesztőség és
kiadóhivatal ::
Kósch Árpád
könyvnyomdája
Eperjes, Fő-u. 59.
:: Telefon-szám 16. ::

Gyűjtsünk a hadseregnek!

A nyersanyag behozatalát, mint jól tudjuk, ellenségeink lehetetlenné teszik, vagy legalább is megnehezítik. Ez a körülmény, miként az élelmezésnél, úgy időnként egyebekben is nehézségeket okoz. De ellenségeink korántsem érik el céljukat, mindig lebirjuk a nehézségeket és ezeknek sikeres leküzdése mindig egy-egy újabb diadalt jelent számunkra, ellenségeinknek pedig megisméltető keserves csalódást.

Most a hadsegélyező fölhívást bocsátott közzé, mely a gyapjú, kaucsuk és gummi nyersanyagának megfogyatkozásáról ad hírt s ennek pótlását teszi a polgári társadalom legsürgősebb föladatavá. Minden háztartásban ezekből az anyagokból fölös mennyiségben hever lom és elhasznált dolog, amely valósággal útban van. Holott ez a lom összegyűjtve és földolgozva éppen azokat az anyagokat szolgáltatja, melyekben a hadsereg szükségét szenved s amelynek összegyűjtésével ebben a pillanatban a hadseregnek számottevő hiányát pótolhatjuk.

A hasonló fölhívások eddig még mindig lelkes visszhangot váltottak ki a nagyközönségből. Ez a tapasztalat följogosít arra a reményre, hogy a hadsegélyező legújabb fölhívása szintén bőséges eredménnyel fog járni. Olyasmiről van szó, ami semmi áldozattal nem jár, ami csak némi

időbe kerül s amivel mégis nagy gondot vehetünk le hadvezetőségünk vállairól.

Nem köthetjük tehát eléggé mindenkinek a lelkére, hogy a hadsegélyező felhívását tegye magáévá. Először otthonában gyűjtse össze a gyapjú-, kaucsuk- és gummi-félékből található elhasznált, vagy kopottsága miatt már alig használható anyagot. Azután a környezetében buzdítson erre másokat és lelkiismeretesen legyen rajta, hogy a mozgalom minél szélesebb rétegeket foglaljon le a maga számára és sikerének biztosítására. Az ekként összegyűjtött anyagot, ha fertőtleníteni kell, ha szállítani kell, ott van a hatóság, mely rendeltetéséhez képest intézkedik és a nagyközönség e fontos tevékenységében tanáccsal és segítséggel rendelkezésre áll.

A háborús megpróbáltatásokból idáig még egy sem tudott rajtunk erőt venni. A fölmerült és sokszor bizony égető szükségleteket máig még mindig a magunk emberségéből pótoltuk. Megvan a lehetőség erre most is. Szerezzük meg nemzetünknek azt az elégtételt, hogy magunkra utaltságunkban még az is kitelik tőlünk, amivel a természet pedig nem látott el bennünket: a hadseregnek gyapjúra, kaucsukra és gummira van szüksége, a hulladék összegyűjtésével tegyük lehetővé ennek a szükségletének a kielégítését is.

A köztisztviselő sorsa.

A magyar törvényhozás felé fordul most a világháború viharaival szemben is helytálló magyar tisztviselői kar figyelme — kérelme.

A világháború okozta munkatöbblet éppen úgy, mint a megélhetés nehézségei, a magyar nemzet intellectuallétszámát, a tisztviselői kart sújtotta legjobban.

Ez kétségtelen tény, amelyet a magyar társadalom előtt bizonyítani annyi volna, mint nyílt ajtókat döngetni.

A magyar sajtó nap-nap mellett foglalkozik e kérdéssel s bizonygatja a tisztviselők nehéz, mondjuk meg nyíltan: nyomorúságos helyzetét.

Úgy érezzük, nekünk is kötelességünk foglalkozni e kérdéssel, melyet — ha nem is megoldani, de legalább szánalni hivatva van a most ülésező országgyűlés.

Sok ékes szó, bőven ismert érv helyett egy kis számadásba fogunk.

Egy IX-ik — tehát már közepesen dotálnak mondott — (p. ü. segédtitkár, kir. aljárásbíró, városi főorvos, vm. alügyész, főgimn. rendes tanár stb.) fizetési osztályban lévő köztisztviselő háztartási mérlege a legjobb ciceró. A IX-ik fizetési osztályban lévő köztisztviselő évi törzsfizetése szolgálata első négy évében 2600 korona s 800 korona lakbér. Lakbérből, merjük

TÁRCA.

Az árva.

Ti gazdagok, a szívben tán szegények,
Kiknek oly telve van asztalok:
Kaputok mért nincs tárva most tinéktek,
Hogy a nyomornak is juttassatok?

Kopognak ím, tán alamizsnát várnak,
Egy odavetett szerény falatot,
Egy félredobott köntöst az árvának
— Adjatok, amit az Isten adott!

Szegényes mezbe' kis gyermek a vendég,
De zárva a palota kapuja.
— Nem koldus az, király hozza a kincsét
Nektek «szegények»: a *Jézus* maga!

Feleségemhez.

Óh szép vagy te nekem, de arra jelző
Nincs is talán, milyen vagy te nekem;
Ha bájos arcom megpillantom, akkor
Nem lát, csupán káprázik a szemem.
Te angyal vagy, égből jövén,
Legszebb virág a rét ölén.

Ha barna fürtöd érintem kezemmel,
Oly illatos s mint bársony, oly puha;
S ha két szemed világába tekintek,
Reám ragyog, mint észak csillaga.
Ha a kezemben a kezéd,
Lelkemben érzem lelkedet.

Midőn vállamra ráhajtod fejecskéd,
Úgy ég az arcom s szívem úgy dobog.
S ha átölelsz fehér-márvány karoddal,
Megittasulva rád csókot lopok:
A borostyán így forja át
A büszke tölgynek oldalát!

Osváth József.

Bajazzo, a trombitás.

Bicegő, sápadt hadfiak karukra támaszkodva
hagyták el a vonatot. A pályatest mellett sorakozva álltak fel és egyszer csak közöttük volt Bajazzo is.

— Hát te is odajártál, ahol a halált osztogatják?

Otthon hagyta a halk szavú gitárt és helyébe ormóttan sárgaréz öregtrombitát akasztott. A ruhájára sok gondot fordít most is: szép bar-

náspiros vérfoltokkal sujtásoztatta ki. Mint valami kígyószelídítő, olyan a derekáról a vállára kanyarodó hangszerével. Nevetnivaló anakronizmus ez az újkori jerichói trombitás a «negyvenkettes» kürtjével. Fura paradoxon, hogy ma, amikor a katona arra törekszik, hogy minél kevésbbé lássák. Bajazzo nyakába akasztja ezt a mértföldekre is ellátszó öregtrombitát. Hangja már nincsen s nem tudom miből van több rajta: horpadásokból vagy lyukakból — mindegy, Bajazzo mégis szereti, bár már a rozsdá is zöldre cifrázta! Magától vágató masina szép, fehérágyas kórházba viszi Bajazzót. Finom úrinő kötözgeti és Bajazzo agyonhajsolt, fáradt külsejét gálánsul vidámmá erőszakolja. Hej, de nem simulnak ki azok a ráncok a homlokán, amiket a harctér pliszírozott oda! Ágyba kerül Bajazzo és nagy néma zokogással kéri, hagyják nála a hangszerét. Bajazzo ereje mindig alábbhagyott, de nem félt a haláltól, mert hadd pusztuljon az élhetetlen férgese, ha az erős fiatalok is elesnek. Sok-sok virágos, násznak is beillő volt a temetése. A koporsójára ráborult az ütött-kopott sárgaréz öregtrombita, mint valami őskori haditrofeum...

Ifj. Jacob Gusztáv.

□□□

állítani, senki sem takarít meg s így csupán törzsfizetésre van utalva a háztartási kiadás.

Havonta 216 korona 66 fillérről állít ki nyugtát mondjuk egy vm. alügyész. Csak nyugtát állít ki, mert tényleg 199 korona 10 fillért kap kézhez. Havi levonásai: 13 kor. szolgálati díj, 3 kor. kereseti adó, 30 fill. betegápolási adó, 1 kor. 26 fill. nyugtábelvétel. Összesen 17 kor. 56 fillér. Vegyük a szerencsésebb esetet, hogy az illető gyermektelen, nős. Félő fa felvágással 37 kor., 2 kg. zsír 20 kor., cselédbér 20 kor., 15 kg. hús (3 személy) 108 kor., 2 kg. vaj 14 kor., 30 liter tej 18 kor., 21 kg. liszt (átlagárral) 14 kor., főzelék 30 kor., mosás 10 kor., világítás 5 kor. Ruházkodás (évente két öltő ruha egy-egy személynek s két-két pár cipő) 80 kor. Összesen 356 korona.

Havi kiadásához tehát éppen 156 kor. 90 fillér hiányzik. Hogy pedig a havi kiadásokat nem számítottuk túlságosan, azt hisszük, olvasóközönségünk saját háztartásából legjobban győződhetik meg. Sőt.

Hogy hogyan vannak a gyermekes családok, azt legjobban megvilágítja az a tény, hogy egy gyermek után a családapára havi 17 kor. 5 fill. családi pótlékot kap.

A X. és XI. fiz. osztályok tisztviselőiről, illetve sorsukról neque mentio fiat.

A nőtlenek sorsa sem jobb, hiszen a legkisebb kifőzőben is 4 koronát elfizet egy ebédért. Ez havi 120 korona. Hol van a reggeli-, a vacsora-kiadás, ruházkodás stb.?

E szomorú szám adatok a legjobb, legékesebb s legmeggyőzőbben szóló érvek a tisztviselők mostani mozgalma mellett, mellyel fizetésüknek 50%-kal való fel-emelését kéri.

A köztisztviselői osztály az egyetlen, amely az úgynevezett konjunkturák előnyeit nem, csak a legkeservebb hátrányait érzi.

S emellett becsülettel, szorgalommal végzi megsokszorosodott hivatali teendőit éppen úgy, mint társadalmi s e tekintetben sem megvetendő altruistikus kötelességeit.

Faipari szakiskolánkról.

A háború országszerte, s így Eperjesen is egy teljes hónappal rövidítette meg az ideai tanévet, városunkban egynek kivételével az összes iskolák szünetelnek. Ez az egy, amelyben még serényen folyik a munka, Eperjes legfiatalabb tanintézete, az állami faipari szakiskola.

Harmadik tanévet fejezi be itt Eperjesen ez az intézet, melyet 1913-ban Homonnáról telepítették ide, s a három tanév eredménye (pedig mindhárom csak csonka tanév volt) arról győzhetett meg mindenkit, akinek alkalma volt az ott folyó munkásságot közelebbről megfigyelni,

hogy ez egy életképes, fejlődésre hivatott, hézagpótló intézmény. Miniszteri kiküldöttek, városi előkelőségek, társintézetek tanfőnökei s mások, szakemberek éppúgy, mint a laikusok, szinte egyhangú elismeréssel nyilatkoztak mindarról, ami ez intézettel összefügg, kezdve a tágas, világos, minden modern követelmény szerint berendezett helyiségeken, folytatva az intézetben uralkodó példás fegyelmén és rendtartáson, s talán leginkább az intézet műhelyeiből kikerült erős, szolid és a legfejlettebb műizléssel készült munkákon.

Szinte meglepően szép dolgok — remek bútordarabok — fognak most is, a tanév végén a növendékek kezei alól kikerülni. Ezek bizonyos tekintetben ritkaságszámba mennek, mint a «nagy háború» alatt készült munkák, melyeknek előállításai idejét művészi, háborús vontkozású plaquett fogja jelezni. Valaha nagyértékű, keresett ritkaságok lesznek.

Persze az ideai tanévben is lassabban haladt a munka, mint ahogy tervezve volt. Hiszen a III. évfolyam — a mult tanévi szünetelés miatt — ez évben hiányzott, a IV. éves növendékek egy része — életkoránál fogva — katonai szolgálatba jutott, s így előbb befejezte munkáját. Az elért eredmény mégis minden várakozáson felüláll.

Csodálatosképpen mégis azt kellett észlelnünk, hogy Eperjes lakossága még mindig nem vett elége tudomást ezen intézet létezéséről, mert más okát aligha tudnók adni annak, hogy az intézet ezévi növendékei között eperjesi egyetlen sem akadt, sőt sárosvármegyei is csak elvétve (összesen 2). A növendékek egyébként az ország különböző vidékeiről származtak ide, alföldi is, dunántúli is akad köztük. A jobb előmenetelű tanulók számára különböző ösztöndíjak állanak rendelkezésre, van olyan is, amely első orban eperjesieknek volna kiadandó, — ha volnának ilyenek.

Nagyon kívánatos volna, ha városunk közönségének legszélesebb rétegei is tudomást szereznének arról, hogy van itt egy minden tekintetben előkelő színvonalon álló szakiskola, mely a jövő Magyarországa számára művelt, intelligens iparosokat van hivatva kiképezni. Abban a nagy fellendülésben, amelyet a háború utáni időkre minden téren várunk, hazánk ipara talán legjobban kivetheti részét. Új, eddig ismeretlen piacok nyílnak meg iparcikkeink számára, ezer módja a boldogulásnak fog kínálkozni annak, aki a konstellációkat ki tudja aknázni, aki hivatásának magaslatára tud majd emelkedni. Az ipari pálya eddig is hasonlíthatatlanul jövedelmezőbb volt, mint a lateiner-hivatalnoki, — a jövőben még kecsegtetőbbnek látszhatik, és igazán itt az ideje, hogy éppen a háború idején leginkább kirívó hivatalnok-nyomor végre kiirtsa a szülőkből azt az előítéletet, mintha gyermekeik boldogulását csakis és mindenáron ezen a pályán kellene keresniök. Hiszen — ha az anyagiakra tekintünk: a vagyonszerzés az ipari pályán az igazán szolid, értelmes és élelmes egyén számára aránylag könnyű, míg a hivatalnokin egyenesen elérhetetlen. Ami pedig a társadalmi állást illeti: egy Thék Endre, Csepreghy János példája eléggé mutatja, hogy az igazán kiválóknak itt is elég megbecsültetésben van része. És ne feledjük, hogy ez a szakiskola

nem átlagiparosokat, de művelt szakembereket nevel a hazának.

Az innen kikerülő növendékek kétévi segédeskedés után önállókká válhatnak. A lehetőségig az intézet vezetősége is gondoskodik arról, hogy az utolsó évfolyamot végzett növendékek egy-egy nagyobb vállalatnál elhelyeztesenek. Megesett a háború előtti tanévben, hogy a miniszteri biztostként kiküldött Gyömrői M. Manó kereskedelmi tanácsos az egyik végzett növendéket saját budapesti butorgyárában azonnal alkalmazta. Ebből az is látható, hogy hasonlíthatatlanul rövidebb idő alatt jutnak e tanulók elfogadható kenyérkeresethez, mint a diplomás pályák bármelyikén.

Figyelemreméltó jelenségnek tartom azt is, hogy olyan tanulók, akik a középiskolákban csak nagy nehézségek közt tudtak bizonyos számú osztályokat elvégezni: a faipariskolába áttelepítve egész elfogadható eredményt tudtak elérni, az elméleti tárgyakban is, de különösen a műhelyi munkában, jelölve annak, hogy itt megtalálták a tehetségükhöz leginkább hozzáillő munkakört. A műhelyi gyakorlatban olykor éppen az ilyen növendékek különösen is kitűntek. Az elméleti tárgyak, melyek ez iskolában előadatnak, felölelnek nagyjában mindent, ami az általános műveltséghez tartozik, — természetesen sokkal könnyebb alakban, mint a középiskolákban.

Most, hogy a tanév bevégeződött, sok szülő agyában fordul meg a gondolat: hova is adja a jövő évben gyermekét, hogy jövőjét legcélszerűbben biztosíthassa. Szolgálatot véltem tenni az ezen töprengő szülőknél azzal, hogy figyelmüket felhívtam az eperjesi faipariskolára. Ne idegenkedjenek ettől a minden tekintetben kiváló intézettől, bízzák gyermekeiket annak szakavatott vezetőségére. A cikkemben netalán eléggé meg nem világított tudnivalókra nézve forduljanak az intézet érdemes igazgatóságához, mely minden irányú felvilágosítást a legnagyobb készséggel megad.

Megjegyezhetjük még, hogy az intézet elméleti tárgyai között a magyar nyelv (ennek keretében a hazai történelem és általános földrajz), a számtan, könyvvitel, technológia szakrajz stb. szerepelnek, melyeknek előadói részben az intézet rendes szaktanárai, részben pedig nagyjára középiskolai képesítéssel bíró helybeli tanárok, mint óraadók. A tanítás színvonala tehát e téren sem hagy semmi kívánivalót hátra.

Dr. M. E.

A hús mesterséges pótlása.

(A házinyúltenyésztés gyakorlati fogásai.)

Addig is, míg napi táplálékaink közé a mesterséges húst is besorozhatjuk, addig is igyekezzünk természetes húsokat serényen előállítani s a jövő emberanyag fejlődéséhez ezzel hozzájárulni. Hús — hús, azt ha pótolhatjuk is mesterséges hússal, mégis más az íze és értéke a friss húsnak, mint a húst pótló anyagoknak.

A gyorsan előállítható húsfélék: a sertés, baromfi és a házinyúl húsa. Ez alkalommal a házinyúlhús gyors előállítás módját, jobban mondva a házinyúltenyésztés gyakorlati fogásait óhajtom röviden ismertetni s ezzel bebizonyítani, hogy a jó, sok és olcsó hús előállításához igazán igen

Csak azoknak a cigarettázóknak,

kik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2—3 fillérrel többet:

MODIANO-clubspecialité szívarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem színnyomás, de minden hüvelyben benne van viznyomással a gyáros aláírása: *C. D. Modiano*

kevés helyre, még kevesebb tőkére, de annál több szorgalomra és utánnézésre van szükség.

Közel 25 éve foglalkozom háziállattenyésztéssel, soha nem hagytam fel ezen értékes állatok tenyésztését, nemcsak azért tenyésztettem őket, mert a húsvakat elsősorban, tápláló és finom eledelnek tartottam és szőrméjüket családomban mindig felhasználtam, de azért is, mert nem találtam gyermekemmel jobb szórakozást a háziállatokkal való foglalkoztatásnál. Volt idő, éveken át, amidőn tenyészállatokat tenyésztettem, volt, amidőn csak a húsállatok előállítására volt a cél és mivel mindig csak elsősorban, nemcsak és nemesített tenyészállataim voltak, e két célt gyakran egyesítettem is. Így álltam az 1914-ik évben is. Tenyészanyulaim száma 8 volt, 2 apanyúl s a megfelelő számú ivadék. A bekövetkezett mozgósítás és egyéb mozgalmak városunkban a húsfélék iránt a keresletet igen felélénkítették, annyira, hogy nem egyszer háziállataimból is vásároltak katonák, amit szívesen vettem, mert a közeledő háború mindenkiben azt a benső hangot pengette, amit lehet csak eladni, hogy a felesleges dolgoktól mentek lehessünk.

Sajnos, tényleg bekövetkezett az elköltözködési idő kényszere, háziállataimból nem vittem el semmit, azt a házamba beszállított katonáink gondozására bíztam.

Ezek aztán felhasználták a gazdátlan jószágot s midőn visszatértem, csak egy belga anyát és egy apát találtam. Örültem annak is, mert háziállataim igen edzettek, egészségesek és igen szaporák voltak. A megmaradt két nyúl egy éves korú volt. Összefároztattam őket s az első ellés február 28-ikán következett be, hat fiókkal, melyeket az anya mind felnevelt és három hím és három nőstény lett belőlük.

A második ellés április 30-ikán, 7 fiókkal, a harmadik ellés június 30-ikán, 8 fiókkal, a negyedik ellés augusztus 30-ikán, 6 fiókkal, az ötödik ellés október 30-ikán, 7 fiókkal történt, melyeket a kiváló gondos és jó anya egytől-egyig fölnevelt.

A február hóban ellett három fiatal nőstény augusztus 30-ikán és október 30-ikán szintén ellett s ezektől ezen két ellésből 30 darab fiat neveltek. Az október végéig kapott szaporulat tehát 64 fiat eredményezett, melyek közül 30 darabot, leginkább hímeiket és nem teljesen megfelelő színűket, lassabban fejlődő anyákat, illetve nőstényeket levágtam és elfogyasztottunk, 10 darabot eladtam és 24 darab ma is megvan. Ezekből tíz anyanyulat tartok meg az 1916-ik évi tenyésztés céljaira.

Most az a kérdés, mibe kerültek ezen nyulak, az elhelyezés, gondozás, táplálás és mily hússúlyt adtak, a hús mire lett és miképp felhasználva?

Mivel felfogásom és közszilárd meggyőződésem, mint igen régi nyulásznak az, hogy amiként én elértem kis költséggel ezen eredményt s elértem azt, hogy amidőn hónapokon át húst nem vettem s csupán baromfi- és nyúlhússal tápláltam nagyszámú családomat és három cselédemet, úgy elérhető az mindenki által — ha utánacsinalják azt, amit én ajánlok és amit bárki nálam bármikor megzemlélhet. Kis nyúltelepem és baromfiudvarom olyan, amelyet vidéken minden házban, nagyobb városokban pedig a legtöbb helyen be lehet rendezni.

Minden egyes tenyésznyúlnak elhelyezéséhez és tenyésztéséhez egy külön láda kell, melynek méretei 60—80—70 cm. körüliek lehetnek; ha valamivel nagyobb a láda, az jó, ha kisebb, az nem baj. A láda elülső részén léceket kell felszegezni s lécajtóval ellátni. Ezzel készen van a tenyészláda — költség legfeljebb 4 korona, tenyésznyúl 10—15 korona. Kell egy bak, illetve apaállat is, ennek is egy ugyanolyan láda kell. Ahol többen foglalkoznak tenyésztéssel, ott 20 anyanyúlra egy bak tartása elégséges. Táplálás:

Kereskedelmi Takarékpénztár r. t.
június 29-ikén rendkívüli közgyűlést tart alapszabályai egyes pontjainak módosítása céljából intézeti helyiségében. Mint értesülünk, a „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank”-kal szoros összeköttetést létesített.

Naponta egy-két marék szárított fű — széna — nyáron egy-két marék falevél, zöld fű, konyhai hulladék, burgonya, répa, tengeri, káposzta stb., tisztogatás után fenmaradt zöldség, főtt zöldségféle, kenyérhaj és miegyéb. A baknak hetenként egy-két marék zab vagy tengeri is adandó, épp úgy az anyának a szoptatás ideje alatt, mely 5—6 hétig tart, naponta 1—2 marék nedves korpa adandó, mert ez bő tejelésre ösztönzi s a fiai igen szépen és gyorsan nőnek s 14 napos koruktól fogva anyjukkal együtt eszik ezen tápláló eledelt. Vizet a nyulaknak adni nem kell, mert a zöldeledekben elégséges nedvet kapnak. A fiatalokat 5—6 hetes korban külön nagyobb ládába helyezjük el s ott háromhónapos korig együtt neveljük. Az anyákat az ellés után 30 napra a bakkal párosítjuk s így ugyancsak 30 nap múlva az anyáknak újra fiadzani fog. Így hát a fiadzás 60 naponként várható.

Intenzív táplálás és gondozás mellett nem erőlteti ez meg az anyát, mert 2—3 hétig van ideje pihenni és ez alatt veheme jól fejlődhet.

Az ólakat hetenként ki kell kaparni és friss szalma vagy másféle alommal kibélelni, hogy a trágya bűze a levegőt ne rontsa el és az állatok jó egészsége fenntartható legyen.

A háromhónapos nyúl tisztán kizsigerelve 1 $\frac{1}{4}$ kg. húst ad, csontjaiból, fejéből becsináltlevest lehet készíteni, ami hat személyre elégséges, húsát a csontokról lefejtve, húsragdáléknak szokásos módon legjobb elkészíteni és főzelékféfével vagy pirított burgonyával tálalni. Ez ugyancsak hat személynek elégséges. Tehát egy 3-hónapos nyúlból egy 6-tagú család egész ebédje kitelik s ha a borjúhússal egyenlő értékűnek veszem (nálunk 4 korona 80 fillér), az 1 $\frac{1}{4}$ kg. hús értéke 6 korona. A nyúl bőrét 1 koronába számítva, a jövedelem 7 korona, kiadás 90 nap alatt naponta, ha legfeljebb 3 fillért felveszek, 2 korona 70 fillér. A tiszta haszonra marad 4 korona 30 fillér.

De eltekintve a tiszta haszon nagyobb vagy kisebb voltától, mindig van kéznél friss tápláló hús. A négyhónapos nyúl levágott hússúlya 1 $\frac{1}{2}$ kg., az öthónapos nyúlé 1 $\frac{3}{4}$ kg., a hathónapos nyúlé 2 kg., a nyolchónapos nyúlé 2 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{3}{4}$ kg. Ezenfelül a nyúl nem gyarapszik kellő mértékben és arányban a felhasznált takarmánnyal. Ennél fogva én 6 hónapnál tovább a nyulakat nem tartom. Ebben a korban a leggazdaságosabb levágni és húsa a legjobb.

Kórházakban, üdülőtelepeken, rokkant- és egyéb más telepeken háziállattenyésztést be nem rendezni — pláne a mai viszonyok közt — egyszerűen mulasztás a közérdekek ellen.

Örvendenék, ha ezen soraimnak buzdító ereje lenne és ezen állattenyésztési ág az öt megérdemlő mértékben felkarolhatnák.

Eperjes.

Hreblay Emil.

HIREK.

A nyár felé.

A fák már lepergették virágaikat. Dús smaragd-zöld ruhát öltött a természet. A pipacsok, a kéklő búzavirágok, vadrepék és a lilaszínű konkolyvirágszirmok rikító színeket vegyítenek a vetés közé.

A rétek mentén vidáman csörgedezik, siet végig a patak. Csevegő csobogása olybá tűnik fel, mintha nem is annyira a tájéktól búcsúzna,

a domboktól, völgyektől és virágoktól, hanem a tavasztól, amely olyan gyorsan továtűnő volt, mint az a sáv az égen, amit a futócsillagok húznak végig, mikor keresztülúsznak a föld légkörén.

Az erdők mentén a nagy kövér fűben szinte elvesznek azok a kis aprószemű virágok, amelyekről csak a méhek, rovarok vesznek mostan tudomást és azok is csak egy pillanatra, hogy azután ismét tovasiessenek, mert a tavasz már útrakészen áll: néhány rövid nap és éjszaka mindaz, amit még nekünk ad — és a kikeleti álmok olyan édesek! Sietni kell; megállni csak pillanatra szabad, mert minden-minden úgy fut itt ezen a földön, mint az állomásokon az emberek, mikor az egyik lábukkal még a régi talajon állanak, és szemükkel már az újat keresik, ahol más színek, más emberek más hangulatok vannak; ahol az ismeretlen tájékat a képzeletnek sokat ígérő színeivel töltjük ki: hazug színekkel.

A völgyekben kis kék nefeletsek virítanak. A zöld fűben úgy kéklenek, mintha csak elvarázsolt leányszemek lennének... Ugyan mi az, amit nem kell elfelejtenünk? Az életet, amely tele van fekete vérrrel, hideg sírral, nyomorral és sok-sok sötétlő indulattal?... Az idealizmust, amely fásult álmát alussza és hiába várja, hogy felrázza valaki mély életteleenné-sápadt letargijából?... Vagy talán a tavaszt nem szabad elfelednünk, amely súlytalanságát éppen valótlanágában bírja?... Ugyan mi az, amit nem szabad elfelednünk?...

A közelben-fekvő domboldalon orosz katonák vannak. Fűvet, lóherét kaszálnak. Olykor felfelpillantanak a zöld mezőségről és arrafelé néznek, ahol a Volga vize zúg, ahol az Ural-hegység kéklék és nem veszik észre, hogy valaki erősen a szemükbe néz onnét kelet felől: egy csukaszürke, fogoly katona.

Marencsin Zoltán.

SÁROS FÖLDJE 1914—1915.

címen már kikerült a sajtóból lapunk felelős szerkesztőjének, *Dvortsák Győző*-nek tollából a sárosi orosz betörés története a vármegye etnográfiai s topográfiai ismertetésével könyvalakban, egy térképmelléklettel, amely az oroszok által megszállott községeket külön tünteti fel. Ára 1 kor. 80 fill., vidékre küldve 1 kor. 90 fillér, melybe a portó is bele van számítva. Kapható: Kósch Árpád papírs írószerkereskedésében és a Stehr-féle könyvkereskedésben.

Kánonjogi doktor. Wick Bélát, az eperjesi kir. kath. főgimn. hittanárát jún. 10-ikén a kánonjog doktorává promoveálták a kolozsvári tud. egyetemen.

Kinevezés. Br. Ghillány Imre földmívelésügyi miniszter a tótsóvári m. kir. erdőhivatal erdőmérnökét, *Szeesky Dezsőt* főmérnökévé nevezte ki.

Új joggyakornok. A kassai kir. ítélőtábla elnöke *Csatáry János* végzett joghallgatót, eperjesi lakost az eperjesi kir. törvényszékhez ideiglenes minőségű segélydjás joggyakornokká nevezte ki.

Halálozás. *Windt József* polg. isk. tanár, a 9-ik népfelkelő-gyalogezred hadapród-szakasz vezetője e napokban Kassán meghalt. Az elhunyt a budapesti Deák-téri ág. hitv. ev. elemi és polgári leányiskola tanítótestületének egyik legbuzgóbb tagja volt.

Miniszteri segély. A pénzügyminiszter, a rendkívüli viszonyokra való tekintettel, az eperjesi alumneumnak és a kántortanítóképző-intézet internátusának 1000—1000 korona segélyt adott.

A hősök emlékművére az eperjesi ág. h. ev. polgári leányiskola Magyar Leányok Köre 20 koronát küldött szerkesztőségünknek.

«A Társaság.» Változatos tartalmú és gazdagon illusztrált A TÁRSASÁG pünkösdi száma, melybe Hornyay Ödön írt vezércikket és Lakatos László novellát. Cikket írt ezenfelül Lőrinczy György a magyar szépirodalomról, Fodor Gyula a háború gavallérjáról, Lázár Béla pedig most megjelenő új könyvéből közöl «A magyar művészet jövője» címmel érdekes mutatót. Költeményt Kiss Menyhért és Lőrinczy Erzsike írtak, Csűrös Zoltán pedig folytatja hosszabb elbeszélését. Érdekes a Divatlevél is, mely kedves olvasmány a lap hölgyközönségének. A TÁRSASÁG előfizetési ára egész évre 18, félévre 10, negyedévre 5 korona. Mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota-szálló.

Új könyv. «Tanulmányok a vadászati és fegyveradó-jövedéki kihágások köréből» címen terjedelmesebb füzet hagyta el a sajtót dr. Horváth Ödön közigazgatási ítélelbíró, kép. egyetemi magántanárnak a tollából, melyben szerző nagy készültséggel fejtegeti a címben jelzett jövedéki kihágások fontosabb kérdéseit. Különös érdeme a műnek az, hogy az e szakba vágó kérdések tekintetében felkarolja a közigazgatási bíróságnak egész joggyakorlatát, világos előadásban, könnyen áttekinthetően csoportosítván az évtizedek óta e kérdések tekintetében hozott bírói ítéleteket s reámutatván a jogfejlődésre is. A széleskörű tanulmányon alapuló művet különösen sikerrel fogják használhatni mindazok a hatóságok, amelyek ezeknek a jövedéki kihágásoknak az elbírálására vannak hivatva.

Köszönetnyilvánítás. Weisslovits Miksa úr, szülei gyémánt-lakodalmak alkalmából 20 koronát adományozott az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának. Kegyes adományát hálással köszöni az elnökség.

Könyv- és kóta-ujdonságok, művészi képeslevelezőlapok, divatos levélpapírok Molnár Jenőnél Eperjesen kaphatók.

A «Vasárnapi Ujság» június 11-iki száma szenzációs képeket közöl a skagerraki tengeri csatával kapcsolatban; közli többek között az elpusztult angol hajók képeit. Kitchenier képe s a Hampshire-hajóé, melyen elpusztult, szintén benne van e számban. A többi kép is mind kiválóan érdekes harctéri fölvetel. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Alisz és Walter Bloem regénye, Szöllősy Zsigmond tárcája. Egyéb közlemények: Sebők Zsigmond arcképe és nekrológja s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 5 kor., VILÁGKRÓNIKA-val együtt 6 korona. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fill.

Fedák cipőkrém

1 ÜVEGTÉGELY
A LEGNAGYOBB
HÁZTARTÁSBAN
EGY
HÓNAPRA
ELEGENDŐ.
ÁRA
1 KORONA

GAJADI
Fedák
cipőkrém

EGY HÓNAPRA ELEGENDŐ

Nyugtázás. Weisslovits Lipót és neje, gyémántlakodalmuk alkalmából 20 koronát adományozott az eperjesi evang. Gyámint. Nőegylet diakonissza-alapja javára, amelyért őszinte, hálás köszönetet mond: az elnökség.

Köszönetnyilvánítás. Szántó Zsigmondné úrnő az eperjesi Izr. Nőegylet és népkonyhájának 20 koronát adományozott, melyet hálással köszöni az elnökség.

Sáros megszünt hadművelleti terület lenni. A hadsereg főparancsnoksága fontos közgazdasági és közlekedési érdekek előmozdítása céljából a külső hadművelleti területek és az ország belseje között levő határvonalak elhelyezését határozván el, a külső hadművelleti területekből kivették az északkeleti hadszíntéren Magyarországon: Trencsén, Turóc, Árva, Liptó, Szepes, Abaúj-Torna, Sáros, Zemplén, Szabolcs, Ung, Bereg, Ugocsa vármegyék és Kassa szab. kir. város.

Az «Uránia mozgó» a nyári időszak alatt a legaktuálisabb műfilmeket tartja nap-nap mellett számon vásznán. Mindig a közönség ízléséhez mért, modern és izléses darabok kerülnek bemutatásra. Mind a közönség szórakoztatására vannak hivatva.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-főkegylet javára a következő nemesszívű adományok folytak be: 387 kor.: Háziasszonyok koronás adománya május hóra; 20 kor.: Weisslovits Lipót és neje gyémántlakodalmuk alkalmából; 10 kor.: Klefner Gyula; 4 kor. 20 fill.: Friedmann Henrik, Szinye, — amelyekért őszinte hálás köszönetet mond: az elnökség.

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1916. június 14-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	6584-73
István község gyűjtése	6-20
Wischin Viktor sárosbogyáni körjegyző gyűjtése	532-92
Scsavniczky Imre szentmihályfalvai körjegyző gyűjtése	64-50
Rojkovich Tivadar litinyei gör. kath. lelkes adománya és gyűjtése .. .	32-73
Chovanyecz A. adománya (Erdőske) ..	20-—
Brühl Menyhért héthársi róm. kath. prépost és hívei adománya	110-—

Összesen: 7351-08

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Együttal a mélyen tisztelt adakozóknak áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárva nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. június 14. Dr. *Máriássy Béla*, vm. árvasz. elnök.

Nyilvános nyugtázás. Kőváry Mihály jernyei igazgató-tanító úr újabban ismét 10 koronát adományozott a décsői Kocsicsák-árva részére, amelyért az adományozónak ezúttal is köszönetemet nyilvánítom. Héthárs, 1916. jún. 9. Kádas Miklós, főszolgabíró.

A vakok jóltevői. A Vakok Eperjesi Intézetének jótékony adományokat juttattak: Hámborról Berzeviczy Béla 25 koronát, Eperjesről pedig dr. Beszkid Antal 10 koronát, Bodnár Józsefné 2 koronát, a «Chevra Bikur Cholin»-egyesület pedig 6 koronát. Az intézet igazgatósága e helyen is kifejezi hálás köszönetét.

Királysértő kőműves. Tóplyanszki József 58-éves eperjesi kőműves a napokban többek előtt becsmérőleg nyilatkozott a királyról. Feljelentésre a rendőrség június 14-ikén letartóztatta s a kassai kir. ügyészséghez át-kísértette.

Steckenperd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepítő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmulthatatlanságáért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Úgyeljen nyomtatékosan a Steckenperd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 K 50 f-ért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertárakban stb. Hasonlóképpen kitérő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

A feltámadt férj. Még 1914-ben, a nehéz szeptemberi harcokban tűnt el Leskó György boroszlói telkes, közvitész az orosz harctéren. A katonai hatóság úgy állapította meg, hogy Leskó György ütközet folyamán hősi halált halt Így értesítette ki a sárosmegyei Boroszló községben lakó özvegyet s bizonyosságul, az esetnél talált apróságokat is megküldötte. A gyászborult özvegy — mit tehetett egyebet — megsíratta jó urát s lelkiüdvéért gyászmisét mondatott. S most, amikor már végleg megbékült a változhatatlannal, egy lapot hozott neki a posta, mellyel férje értesíti, hogy életben van, súlyosan sebesülve került az orosz fogságba, de felgyógyult s most egy moszkvai kórháznál alkalmazzák az oroszok.

A sárosmegyei hadiárva alapja javára Rubin Emánuel kapui lakos 50 koronát küldött szerkesztőségünkbe.

Talált és elveszett tárgyak. Rottmann Henrik tapolyhanusfalvai lakos 100 koronát talált. — *Hasior* Józsa bejárónő a Kossuth-Lajos és a Kovács-utca sarkán egy kettős fedelű arany női órát elveszített. — *Grossmann* Ilonka házikisasszony a Fő-utcán egy kis francia könyvecskét 24 korona készpénzzel elveszített.

Vízbe fúlt. Az eperjesi nagygátnál a cs. és kir. 66-ik gyalogezred egyik zenésze fürdés közben e hó 10-ikén a vízbe fúlt.

→→ Meghívó. ←←

A Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság

1916. évi június 29-ikén délelőtt 11 órakor

Eperjesen, intézeti helyiségében,
Főutca 133. szám alatt (Pulszky-
... féle házban) ...

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Tárgysorozat:

Az alapszabályok 8., 20. és 42. §-ainak módosítása és a 14. § M) pontjának kiegészítése.

Eperjes, 1916. június 15-ikén.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági hírek.

Kiszorít az osztrák mentet Romániából közgazdaságilag is. A tőlünk oda vitt árúk értéke is, mennyisége is évről-évre apad. Épp úgy az onnan hozzánk érkező árúk is. Hát még majd ha közelebb hozza az új vasúti összeköttetés Boszniát meg Ausztriát. Mennyivel fogja ezt a károsodásunkat növelni!

Másfélmillióval — öt milliót nyert a bécsi marhaértékesítő-társaság. Bécs városa is benne van ebben a társaságban, amelyiknek 1 1/2 millió alaptőkéje után a nyereség, csak amit kimutatnak is, 5 1/2 milliónál több. Aztán még kérdik, hogy mitől drága a hús nekik.

Értékeink kapószak az ellenség körében, úgy hogy, mint Genfből írják, a francia lapok már az ügyészség közbelépését kéri a nagykamatozású és biztos magyar, német és osztrák értékpapírokat összevásárló francia tőkés ellen. De nekünk is vigyáznunk kellene, hogy ellenségeink e téren se legyenek úrrá fölöttünk.

MAGYAR KISDEDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

**A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.**

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete. ....

Napló. Egy sárosmegyei tanítónő feljegyzései az orosz betörés idejéből. :: 9.

Lefeküdni még most sem mertünk, mert sejtettük, hogy csetepaték lesznek a szembejövő csapatokkal. Reggel felé halk kopogás hallatszott az ajtón. A községi bíró jött egy bakával, föl-szólitottak, hogy menjek velük, a hadnagy kíván velem beszélni. Anyámnak bejelentettem távozásomat és mentem velük, de mivel parancsuk volt a korcsmárost is elhívni, először arra tartottunk. A korcsmáros azonban nem merete az éjjelt otthon tölteni, a korcsma még csukva volt. Addig a baka és én az út közepén vártunk. A kora szürkületi idő és a köd egészen megdermesztettek, míg a bíró felhajszolta a korcsmárost. Ezen idő is elégséges volt egy könnyen végzetessé válható epizódnak, amely majdnem életembe került. A mellettem álló katonára hirtelen eltűnt s abban a pillanatban egy golyó süvített el a fülem mellett. Az út túlsó oldalán két orosz bujkált s ezek lőttek a mi katonánkra, aki idejekorán észrevette az ellenséget s meglapult az útszéli árokban. Onnan kiáltott rám, hogy ne álljak ott, hanem fussak a hadnagyhoz. Később a bírónál találkoztam a bakával, aki elmondta az eset folytatását, hogy ő viszonzta a lövést és az egyik oroszot megsebesítette, a másik futásnak eredt. A bírónál két tisztet és talán hatvan embert találtam, akik csehek voltak s többnyire önkéntesek, akik földérintési szolgálatot teljesítettek. A hadnagy több kérdést intézett hozzám az oroszokra vonatkozólag és lakosságunk megbízhatósága iránt is érdeklődött. Míg beszélgettünk, egy katonára jelentette, hogy kozák-csapat közeledik. Felugrottak és pillanat alatt harcra állottak fel. Idegeim kimerültsége, vagy képzelődés volt-e, nem tudom, de már a lövedégek vélt hallani s rohantam haza az édesanyámhoz. Alighogy beértem a szobába, örületes lövöldözés reszketette meg az ablakokat; a mieink lőttek a kozákokat, akik megfutamodtak. A két tiszt később bejött az iskolába s mivel nálam kényelmesebb lakás kínálkozott, mint a bírónál, itt maradtak és innen intézkedtek. Újból jöttek a kozákok; az egyiket a mieink leterítették, mert az szembe fordult, a többi elugrott, ahogy a tiszték mondták. Egész nap tartott az izgalom. Estefelé a katonák visszavonultak Alsószabadosra, ott nagyobb biztonságban voltak. Utánuk a zsidó család is elmenekült, mi magunk maradtunk a faluban remegés és kétségbeesésben. Az éjszaka azonban csendesen elmúlt. Hajnalban ismét eljött a két tiszt embereivel, a tegnapi jelenetek újból kezdetüket vették. Egy oroszot elfogtak, a szobámban lefegyverezték. Délután jelentette egy altiszt, hogy az ő parancsnoksága alatt álló őrszázad visszajött ugyan, de két embere hiányzik. Az erdőben oroszokra bukkantak, ezek rájuk lőttek, ők szétugrottak, de a nagy ködben nem tudja, elesett, vagy fogságba került-e a két ember. Erre a két tiszt nyugtalan lett, mert ha a két ember foglyul esett és bevallotta, hogy csak kis csapat van itten, meglepetéstől kell tartani. Összegyűjtötték tehát a legénységet és szép csendben elvonultak. Kikísértem az udvarra és szorongó szívvel néztem a kis csapat után. Alighogy távoztak, az út kanyarulatánál, szemeim előtt, már lőni kezdtek az oroszok. Besiettem a szobába, lezártam minden ablakot, de így is rettenetes volt a golyók süvítése, a géppuskák kattogása. Bádogtetős házunkon a golyók gurulása oly zajt csinált, hogy szavamat sem lehetett hallani, mikor anyámhoz szóltam. Nem tudom, meddig tartott ez az örületes zene, de nekem egy örökkévalóságnak látszott. December volt,

borús és ködös nap, korán sötét lett. Mikor csend lett, kopognak az ajtón; kinyitottam, két magas orosz belépett. Köszöntek és kérdezték, hogy nem ijedtünk-e meg és nem történt-e bajunk, mert ők készakarva úgy lőttek, hogy kárt ne tegyenek az iskolán. Kapitányuk parancsolta így nekik. Rájok ismertem, hogy az első csapatból valók. Megkínáltam őket tejből főtt rizzsel, amit délből főztünk. Tartogattuk, mert gondoltuk, hogy a mieink távozása után az oroszok jönnek s azoknak csak enni kell adni, akkor nem lesz bántódásunk. Jólaktak s nem bántottak.

Kárpáti-napra.

Irta: Fleischmanné Frank Júlia. (Vége.)

Tudom, hogy szeretitek a mesét hallgatni. Minapában olvastam egyet, egy kis könyvből, elmondom: Két kis fiú beszélgetett egymással. Azt mondja egyik, az apákról volt a szó, hogy: «hiszen a te apád már nem él, a te apád már meghalt». Azt feleli rá a kis pajtás: «Oh nem! Az én apám nem halt meg, az én apám elesett a csatában». Nagy, jó Isten! Add, hogy vala mennyi kis, ártatlan hadiárva szívét az a gondolat töltse be és vigasztalja meg, hogy az ő apja nem halt meg, az ő apja elesett a csatában, — megdicsőült!

Mi jelenlevők meg higgyük és reméljük, hogy elköltözött ifjaink lelke fenn a Magasban, az Úr szalmolya előtt találkozik majd Rákóczi, Kossuth és még több nagy magyar szellemével, azokkal együtt járulnak majd a magyarok Istene elé és kikönyörgik számunkra a boldog, független, önálló, szabad Magyarországot. Kikönyörgik számunkra azt, hogy ez a tenger vért és milliárdokat elnyelő harc adjon már egyszer helyet az örökbékének, hogy nyugodtan felépíthessük feldúlt tűzhelyeinket és állíthassunk a rutén- és tótajkú vidéken minél több magyar iskolát, melyekben magyarul tanulja meg az idegenajkú gyermek a munkás hazaszeretetet. A jó Teremtő adjon a mi filléreinkből felállított magyar iskoláknak olyan lelkes tanítókat, kik fáradhatatlanul arra oktassák a jövő nemzedéket, hogy: te nem vagy sem tót, sem rutén, hanem magyar. A ti házatokat az orosz pusztította el, a ti tűzhelyeiteket az orosz dúlta fel, de a magyar az, aki ujjaépíti. Ti ezekért tartoztok ennek a nemzetnek avval, hogy munka által segítitek a magyar fajnak ezt az országot előbbre vinni. Tartoztok avval, hogy soha nem lesz köztetek áruló, mert: «Istennél a bocsánat és bűnért irgalmas, csak egy, mit nem bocsájt meg, — a hazaárulást». Ezt, a tudja Isten hányadszor visszaszerzett hazát, szent kötelességeknek tartjátok továbbra megtartani. Mire megnőtok, akkorra már tudjátok, hogy ebben az országban sok a templom, de csak «egy az Isten», tehát ebben az országban nincs rutén, nincs tót, nincs zsidó, nincs keresztény — csak magyar, mi mindnyájan testvérek vagyunk.

Tanuljatok, hogy legyen ennek a nemzetnek ipara, kereskedelme, mert ha ipara, kereskedelme nem lesz, «a magyar föld nem mozog, hanem megáll, ha az egész föld előremegy is, ez a darabka föld, ami a mienk, nem megy vele», hanem azzá lesz, aminek némely mostoha jóbarátunk látni szeretné: magtár.

Legyetek éberek, örökjétek felettle! De hogyan? Úgy, hogy tanuljatok idegen nyelveket. Ha megszerzitek is az úgynevezett európai műveltséget, lelketek rajongását ne engedjétek elfálsulni. Ha Európa minden nyelvén tudtok is majd, el ne higyjétek, akárki mit mond is, mert

nem igaz, hogy van a magyar nyelvnél e föld kerekességén szebb, zengzetesebb nyelv. Nektek mindig az csendüljön leggyönyörűbben! Ismerjétek meg a külföld zenetermékeit, de ha az egész világot megismertétek is, akkor is azt valljátok, hogy a legszebb muzsika a magyar népdal, a legszebb nőta: «Kossuth Lajos azt izente». Tanuljatok a franciától, angoltól, némettől, osztráktól ipart, de az Isten őrizzen benneteket attól, hogy franciás magyarok, angolok magyarok, németes magyarok, de még attól is, hogy osztrák magyarok legyetek, hanem váljék belőletek tiszta magyar, mert a magyarnak fennmaradást csak az biztosít, ha lelke mélyén mindent imádatl, rajongással vesz körül, ami honi. Századokról-századokra csak ez lehet fenntartója, életetője e nemzetnek.

Gyermekek! Én lelkiszemeimmel, messze a jövőben, látok egy olyan Magyarországot, ahol győzedelmeskedik az eszme! Én édes nemzetem! «Erteid síró álmaimban, álmodtam én ezt a szépet».

Gyógynövénygyűjtés a hadsereg részére.

A vall- és közokt.-ü. miniszter felhívó rendeletet intézett a mindennapi és ismétlődő elemi, tanonc-, polgári s egyéb iskolákhoz a gyógynövények gyűjtése érdekében.

Ugyanis hadseregünknek nagymennyiségű gyógynövényre van szüksége. Gyógynövénygyűjtésünk azonban béke idején is gyenge s bár hazánk a világnak ily növényekben leggazdagabb földje, rendes viszonyok között is aránytalan behozatalra szorul. Most pedig nagyobb a szükséglet, még kevesebb a gyűjtéssel foglalkozó s elenyésző a behozatal is. Ma tehát különösen szükséges, hogy e gyógynövények gyűjtése széles alapokon megindíttassék és ez ügy gazdasági jelentőségére a lakosság figyelmé felhívassék.

Hogy pedig minden munkaerő felhasználtságát, kívánatos, hogy ezt a szép és hasznos munkát a tanuló-ifjúság végezze.

Ezért a Hadsegélyző Hivatal felkérésére a miniszter a nevezett hivatallal egyetértőleg a gyógynövények gyűjtését ily módon mielőbb megvalósítani óhajtja. A szervezés módja abban áll, hogy az iskolák a gyűjtött mennyiséget a Hadsegélyző Hivatal rendelkezésére bocsátják, mely hivatal azután a hadseregnek átadja a számára szükséges részt, a megmaradó részt az általános szükséglet kielégítésére értékesíti s a befolyt összegeket, mint minden kezelésre bízott adományt, a háborúban elesettek özvegyeinek és árváinak támogatására fordítja és pedig egy-ötöd részben az elesett tanítók és tanárok családjainak javára.

A miniszter bizalommal fordul a magyar iskolákhoz s arra kéri vezetőit, tanítóit, tanárait és ifjúságát, hogy a gyógynövények és más gyógyanyagok gyűjtésében működjenek közre azzal a szeretettel és odaadással, melyet a hadsereg ellátásához, az özvegyek és árvák sorsához s a magyar föld kiaknázatlan gazdagságának fokozatos feltáráshoz fűződő nagy érdekek megérdemelnek.

A gyűjtés megkönnyítésére a Hadsegélyző Hivatal repülőlapokat ad ki, amelyek mindegyike egy-egy fontosabb gyógyanyagra vonatkozóan a lényegesebb tudnivalókat tartalmazza. Mint-hogy pedig az ország egyes vidékei különböző gyógynövények gyűjtésére alkalmasak, azért minden iskolának azokra a gyógyanyagokra vonatkozó repülőlapok küldetnek meg, melyek gyűjtése az illető vidék viszonyainak leginkább

1914-ben, a nehéz
el Leskó György
orosz harctéren.
ította meg, hogy
in hősi halált halt
rei Boroszló köz-
ságul, az esetenél
lőtte. A gyászba-
egyebet — meg-
gyászmisét monda-
gleg megbékült a
ozott neki a posta,
tben van, súlyosan
ságba, de felgyó-
i kórháznál alkal-

arvák alapja ja-
lakos 50 koronát

gyak. Rottmann
kos 100 koronát
írónő a Kossuth-
egy kettős fedelű
Grossmann Ilonka
egy kis francia
pénzzel elvesztett.
agyánál a cs. és
k zenésze furdés
fűlt.

Ó. ←←
rékpénztár
aság
előtt 11 óraker
elyiségében,
tt (Pulszky-
n) ...
zgyűlést
seket tisztelettel
z igazgatóság.
zat:
20. és 42. §-ai-
§ M) pontjá-
6-ikén.

ASÁG.
sági hírek.
inket Romániá-
A tőlünk oda vitt
is évről-évre apad.
érkező árúké is.
hozza az új vasúti
Ausztriát. Mennyi-
kat növelni!
milliót nyert a bécsi
cs városa is benne
elyiknek 1 1/2 millió
csak amit kimutat-
Áztán még kérdik,
sik.
z ellenség köré-
ből írják, a francia
zbelépését kéri a
magyar, német és
ásárló francia töké-
gyáznuunk kellene,
se legyenek úrrá

megfelel. A repülőlapok egy része a most kiadott rendelettel szétküldetett, másik része pedig a nyár folyamán kibocsátandó rendelettel fog szétosztani. A most gyűjtendő anyagok közül a kőrishogár, a barackmag és szilvماغ fontoságuknál és előfordulásuk általánosságánál fogva az ország egész területén gyűjtendők. Egyébként minden egyes gyógyanyagot a repülőlapban megjelölt időben kell gyűjteni.

Kiemeli továbbá a rendelet, hogy a székfűvirág (camilla) gyűjtését haladéktalanul meg kell kezdeni. A használhatóság szempontjából fontos, hogy amint valamely gyógynövényből gyűjtött teljes mennyiség megszáradt, az azonnal a Honvédelmi Minisztérium Hadsegélyző Hivatalához (Budapest, V., Akadémia-utca 17. sz.) elküldésék. Költséghimélés szempontjából ajánlatos, hogy az egy helyben levő több iskola a gyűjtött növényeket egyszerre szállítsa. Az egy csomagban szállított gyógynövények elkülönítendők és az abba elhelyezendő papírlapon feljegyzendő a feladó által, hogy a küldemény mely iskolának mely időben folytatott gyűjtését tartalmazza, mely gyógynövényből s mily mennyiséget. Őt különül könnyebb csomagot postán, annál nehezebbet pedig vasúton kell szállítani. A postai szállítást, valamint a vasúti szállítást a MÁV összes vonalain, a Kassa-oderbergi vasúton is díjmentes.

Egyidejűleg a miniszter az ország föld- és erdőbirtokosaihoz felhívást intézett arra nézve, hogy birtokaikon a tanulóifjúságnak a gyűjtést engedjék meg.

Körlevelek.

1844—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes elemi iskolai tanítókhöz és tanítónőkhöz.

A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter úr f. évi május hó 17-ikén 6580. eln. sz. alatt kelt rendelete a hadsereg részére szükséges gyógy-növények gyűjtése iránt az iskolákhoz szétküldetvén, a magam részéről is felhívom tanítószágom figyelmét az ezirányú közreműködésének minél eredményesebb kifejtésére.

Meg vagyok róla győződve, hogy a tanulóifjúság szíves örömmel lát hozzá a gyógynövények és egyéb gyógyanyagok gyűjtéséhez, valamint az ezzel járó egyéb munkák végzéséhez tanítóik vezetése és irányítása mellett, hogy azzal a hadseregnek és a hazának szolgálatot tehesse.

A gyógynövények nagy része virágzásokor gyűjtendő, tehát azoknak szedését alkalmas időben halogatás nélkül meg kell kezdeni s az egyes gyógynövényekből gyűjtött teljes mennyiség megszáradt után sürgősen a Honvédelmi Minisztérium Hadsegélyző Hivatalának elküldendő.

Miután tanítószágom ezirányú tevékenységét élénk érdeklődéssel figyelemmel kísérem, azért felhívom Címet, hogy a gyógynövények minden egyes szállítmányát hozza haladéktalanul tudomásomra is.

Eperjes, 1916. június 5-ikén. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

1956—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő összes elemi iskolák igazgatóihoz, tanítóihoz és tanítónőihez.

Tudomás és megfelelő mihez tartás végett közlöm Címmel, hogy a tankerületem területén működő elemi iskolák 1916/17. tanévi lecke- és óraterveinek, valamint tankönyvjegyzékeinek hivatalomhoz való betérjesztése a határidőt f. évi augusztus hó végében állapítom meg, miért is felhívom Címet, hogy a vezetése alatt levő mindennapi és ismétlőiskola jövő tanévi lecke- és óraterveit, valamint tankönyvjegyzékét gondosan elkészítve hivatalomhoz pontosan terjessze be. A lecketervek, valamint az általános és részletes óratervek és a tankönyvjegyzékek a fennálló gyakorlatnak megfelelően 2—2 példányban küldendők be. Az órarendek összeállításához szoros mihez tartásul nyomatékosan kiemelem, hogy a mindennapi iskolai hetiszület az általános rendelkezésnek megfelelően szerda és szombat délutánra teendő, mikor is az ismétlőiskolai tanórák tartandók. Megjegyzem, hogy a lecketerveket csak azon esetben kívánom beküldeni, ha azok átdolgozása vagy újak készítése vált szükségessé, tehát kellő igazolás mellett a már bemutatott lecketervek újabb bemutatása elmaradhat.

Eperjes, 1916. június 9-ikén. Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Állami tanítók kártérítése. Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint Bujanovics Gyula vm. főispán úr meleg pártolására a kormány kedvezően döntött az áll. tanítók által a háború következtében szenvedett károknak megtérítésére nézve; még pedig a döntés szerint az áll. tanítók kárai ugyanoly elbírálás alá vétettek, mint a többi állami tisztviselőké. A szenvedett összes károknak államsegélyként való kiutalása folyamatba tetetett. — *Az Eperjesi Lapok tanügyi mellékletének szerkesztője.*

Figyelmeztetés. Az áll. el. iskolák által a tanévet záró jelentések július 15-ikéig terjesztendők be a kir. tanfelügyelőséghez. — A madarak és fák napjáról, a békenapról, az alkohollal ellens napról, a tuberkulózis elleni küzdelemről, továbbá a felhasználható iskolai vagy községi területeknek a tanulókkal való megműveléséről s konyhakerti növények termesztéséről, úgyszintén a postai hadibélyegegyűjtésének egész tanévi eredményéről szóló jelentések, melyek jellegkülönbség nélkül a megyebeli összes elemi iskolák által betérjesztendők a kir. tanfelügyelőséghez, ahonnan még nem történt meg, most már azonnal betérjesztendők a jelzett hivatalhoz.

Hivatalos tanonciskolai látogatás. Förstner Ivádar iparoktatási igazgató szakfelügyeleti szempontból f. hó 5-ikén meglátogatta a bártfai áll. iparostanonciskolát s másnap útjában leszállt Eperjesen, hol a tanonciskolákat járványos betegség miatt történt bezáratásuk folytán szünetelésben találta ugyan, azonban vármegyénk kir. tanfelügyelőjének társaságában úgy a kereskedő, mint az iparostanonciskola igazgatóival s elnökségével beható tárgyalásokat tartott az ezen iskolák anyagi ügyeinek előmozdítása érdekében.

Könyvtári beszerzés engedélyezése. A vármegye kir. tanfelügyelője a girálti áll. el. iskola részére *Dvortsak Gyűjteménye* Sáros földje 1914—15-ben címen kiadott művének beszerzését — melyben a sárosi orosz betörés története adatik elő — az iskolai könyvtári alap terhére engedélyezte.

Adományok óvodaépítésre. Az Angolkisasszonyok eperjesi «Sancta Maria»-intézetének óvodája egy sárosvármegyei feldűlt óvoda építéséhez kifizetett hazafias célból június 6-án ünnepélyt tartott, mely alkalommal befolyt 106 koronát az intézet főnöknője a jelzett célból a kir. tanfelügyelőséghez küldte be. Vármegyénk kir. tanfelügyelője az összeget az oroszok által elpusztított megyénkbeli Felsőhunkócz községben Hevesvármegye tanulóinak adakozásából építendő óvoda pénzalapjához csatoltatta.

Mellékfoglalkozás engedélyezése. A vármegye kir. tanfelügyelője megadta az engedélyt *Desszánik János* zborói áll. el. iskolai igazg.-tanítónak arra nézve, hogy az Első Magyar Általános Biztosító Társaság helyi képviselőjét elvállalassa.

Tanévzárás Tótsóváron. A tótsóvári áll. el. iskola folyó tanévi záróvizsgái mult hó 27-ikén folytak le. Az összes vizsgákon Dobránszky János gondnoksági elnök elnökölt. A vizsgákon megjelent a helyi m. kir. erdőhivatal képviselőjében Enyedi János m. kir. főerdőmérnök, a m. kir. főbányahivatal képviselőjében pedig Porubszky Béla hivatalfőnök, jelen volt még König Sándor gondnoksági tag s a hivatalos tagokon kívül jelen voltak még úrhölgyek, úrnéányok és szülők elég nagy számban. Ez alkalommal Enyedi János az erdőhivatal képviselőjében a gondnoksági elnöknek 10 koronát adott át azzal, hogy az összeg azon tótajkú tanulókat közt osztassék ki, akik a magyar nyelv elsajátításában a legszebb előmenetelt tanúsították, mely összeget a gondnoksági elnök 10 koronával megtoldotta. Az iskola évzáró ünnepélye június 1-jén tartatott meg, mely alkalommal a Sóbánya község által adományozott 21 kor., a fentebb említett 20 kor. és más forrásból került 3 kor. 30 fill., összesen 44 kor. 30 fill. a jövőre, szorgalmas és a magyar nyelvben legjobb előmenetelt tanúsított tanulókat között szétosztatott.

Gyermeknap gyűjtés. A felsőkányai g. kath. el. iskola a megtartott gyermeknapon gyűjtött összegképen 20 kor.-t küldött be a vm. kir. tanfelügyelőséghez. Az összeg megfelelően továbbított a tanfelügyelőség által.

Nyugdíj-felemlés. A vall.- és közokt.-ü. miniszter *Fedus Adolf* nyug. zborói áll. isk. tanító nyugdíját a bemutatott okmányai alapján 1540 kor.-ról 1920 kor.-ra felemlelte.

Tanulók mezőgazdasági munkában. A világháború ránk nézve győzelmes befejezése nemcsak a harctéren küzdő csapatok vitézségétől, hanem attól is függ, hogy az itthonmaradtak fokozottabb mértékben teljesítsék azokat a kötelességeket, melyeket tőlük a háborús szükségletek rendszeres és megakadástól nélküli kielégítése megkíván. Hazánk, mint mezőgazdasági állam, ezeknek a szükségleteknek a kielégítésében elsőrangú tényező s a mezőgazdasági munkálatok sikeres elvégzése a magunk és szövetségeseink harckészségét, a hadsereg és a polgári társadalom kitartását egyként szolgálja. A folyó tanév korábbi befejezése lehetővé teszi, hogy a hazai középfokú intézetek tanulóifjúsága is kivehesse részét a mezőgazdasági munkálatokból. Ezek folytán a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, melynek értelmében a középfokú tanintézetek igazgatóságai által felhívandó volt a 14 éves koron felüli tanulóifjúság a mezőgazdasági munkában való részvételre. A szülői engedéllyel önként jelentkező tanuló névsora a vármegyei mezőgazdasági bizottság elnökéhez haladéktalanul juttatandó, mely a tanulók elosztásáról, ellátásáról és megfelelő felügyeletéről saját hatáskörében gondoskodik. Amennyiben egy-egy intézet tanuló nagyobb csoportokban jelentkeznek, illetve a jelentkezőkből több, egy helyen segédkező csoport alakítható, kívánatosnak tartja a miniszter, hogy ilyen csoportokon a szükséges és kellő felügyeletet az intézet valamelyik önként jelentkező tanára gyakorolná. Megjegyzem még a miniszter, hogy az önként jelentkező tanuló közül is csak azok vehetők fel a jegyzékbe, akik a mezőgazdasági munkálatokra testileg is alkalmasak s akiknek erkölcsi magaviselete elég biztosítékot nyújt arra, hogy közreműködésük fegyelmi szempontból is kifogástalan lesz.

Tanítók özvegyei és árvái javára. László Izsák girálti áll. el. isk. h. igazg.-tanító 5 kor. 30 fill.-t küldött be a vm. kir. tanfelügyelőséghez a hadban elesett tanítók özvegyei és árvái alapja javára, melyhez hozzájárultak Spillenbergné Barna járási főszolgabíró, áll. iskolai gondnoksági elnök 4 koronával és Doboss Lászlóné úrnő 1 kor. 30 fillérral. Továbbá egy fölöttébb dicséretreméltó gyűjtésről adhatunk számot. És pedig Spák Mihály csendespatkai áll. el. isk. tanító hadból visszaérkezve, lelkesedéssel fogott hozzá az említett célból az adományok gyűjtéséhez. S hogy egy exponált és a forgalomtól félreeső helyen is mit eredményezhet egy igazi népnevelő buzgólkodása, annak szép példáját mutatja a jelen eset. Spák Mihály tanító ugyanis 74 kor. 40 fill.-t adott át a kir. tanfelügyelőségnek az említett gyűjtés-képen, ami az ottani helyi viszonyokhoz képest számbavehető összeg. A gyűjtéshez jelentősebb összeggel járult az iskola tanítója, továbbá Gurkó József körjegyző, az iskola gondnoksági elnöke, Semetkovszky Mihály helyi lelkész, Darabont Ferenc csendőrszakaszvezető, Határ Imre csendőrmester és Weisz Adolf korcsmáros. Az így begyűlt pénzt a kir. tanfelügyelőség saját jegyzékébe való bevezetés után a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez, mint a főgyűjtőpénztárhoz továbbította.

Nyilvános nyugtázás Eperjesi Tanítók Háza javára befolyt összegekről. *Tagdíjak:* Hromják József 1913, 1914. I-re 6 kor., Patocska Johanna 1908—1915 re 32 kor., Chutko Demeter 1914, 1915-re 8 kor., Bellovics Miklós 1913. II, 1914. I-re 4 kor., Bellovics Miklós 1915-re 4 kor., Scsavniczky Margit 1915-re 355 kor., Schönviczky Gyuláné 1915-re 296 kor., Schimko János 1916. II, 1917. I-re 4 kor., Szigethy Ilona 1915, 1916 ra 8 kor., Repcsák József 1912—1915-re 16 kor., Verespej János 1914, 1915 re 8 kor., Szilárd Jolán 1916-ra 4 kor., Szuchy Antal 1914, 1915-re 8 kor., Maczej András 1915-re 4 kor., Tóth Irma 1913—1915-re 12 kor., Fedor István 1914, 1915-re 8 kor., Szánik Ernő 1913—1915-re 12 kor., Kassay Sarolta 1908. II-re 2, 1912-re 4, 1913-ra 150, összesen 750 kor., Bergstein Jakab 1914, 1915-re 7 kor., Nemes Irma 1914-re 296, 1915-re 104 kor., Lessó Gyula 1913—1915-re 12 kor., Maczejkó Mátyás 1913—1915-re 12 kor. Eperjes, 1916. június 8-ikán. *Slajchó Mihály*, pénztáros.

A vall.- és közokt.-ü. zug. zborói áll. isk. ott okmányai alapján felemelte.

Asági munkában. győzelmes befejezése ö csapatok vitézség, hogy az itthon-mértékben teljesíték helyeket tőlük a há-teres és megakadás-íván Hazánk, mint knek a szükségletek-örangú tényező s a k sikeres elvégzése eseink harcokészségét, tarsadalom kitartását olyó tanév korábbi hogy a hazai közép-aga is kivehesse részét tokból. Ezek folytán i miniszter rendeletet en a középfokú tan- al felhívandó volt a ifjúság a mezőgazda-étele. A szülői enge- tanulóknévsora a bizottság elnökéhez mely a tanulók elosz- gfelelő felügyeletéről boskodik. Amennyi- lői nagyobb csoport- ve a jelentkezőkből zó csoport alakítható, iniszter, hogy ilyen és kellő fe lügyeletet nt jelentkező tanára g a miniszter, hogy k közül is csak azok kik a mezőgazdasági kalmassak s akiknek g biztosítékot nyújt sük fegyelmi szem-

és árvái javára. isk. h. igazg.-tanító e a vm kir. tanfel- sett tanítók özvegyei helyhez hozzájárultak főszolgabíró, áll. is- koronával és Doboss fillérrel Továbbá egy gyűjtésről adhatunk Mihály csendespataki visszaérkezve, lelkes- lített célból az ado- egy exponált és yven is mit eredmé- elő buzgólkodása, an- a jelen eset. Spák 4 kor. 40 fill.-t adott el az említett gyűjtés- viszonyokhoz képest gyűjtéshez jelentéke- iskola tanítója, to- gyzó, az iskola gond- vszky Mihály helyi csendőrszakaszvezető, ter és Weisz Adolf rült pénzt a kir. tan- kébe való bevezetés rkeresztőségéhez, mint bbította.

ás az Eperjesi Tanítók zégekről. *Tagdíjak:* 14. I-re 6 kor., Pa- 15-re 32 kor., Chutko kor., Bellovics Mik- kor., Bellovics Mik- niczky Margit 1915-re 1915-re 296 kor., 1917. I-re 4 kor., 5-ra 8 kor., Repcsák kor., Verespej János zilárd Jolán 1916-ra 14., 1915-re 8 kor., 4 kor., Tóth Irma Fedor István 1914., Ernő 1913—1915-re 908. II-re 2, 1912-re 750 kor., Bergstein , Nemes Irma 1914-re Gyula 1913—1915-re 913—1915-re 12 kor. án. *Slajchó Mihály,*

A pogromok miatt annak idején Amerika az üzleti összeköttetést is megszakította Oroszországgal. De most már nem fáj a szíve se az oroszországi zsidókért, se az irországi pogromért. Odaát is van «sacro egoismo» szent önzés, s a mostani pompás alkalmat, amikor se a német, se a mi versenyünktől nem kell tartania, siet is kihasználni s újból megkötni Oroszországgal a kereskedelmi szerződést.

Egyetlen darab marhát se vitt Bécsbe Stájerország, Salzburg és Felsőausztria, Bécs városának ezek a rendes ellátói. Mit tesz ilyenkor Bécs város nemes vezetősége? Persze az osztrák tartományokhoz fordul. De nem ám azért, hogy ezeknél az osztrák tartományoknál éreztesse a hatalmát, hanem hogy a «magyar kormánnyal lépjen érintkezésbe» a magyar fölöslegnek Bécs részére való átengedése érdekében. Olyankor persze jó a magyar, ha tőle kell elvenni valamit. De mikor adtak ők nekünk valami jót?

Henteseinkben megint csalódott a főváros. Rájuk bízta a főváros által hízlalt sertések húsá- nak a kimérését; persze csakis a főváros lakos- sága részére. Természetes, dehogyan is látta annak a nagy részét a főváros lakossága. Vitték kifelé a külföldre. Mert hát a német közmondás sze- rint: a játékban, üzletben nem ismernek testvért.

Sz. L.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok: Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

NYILTÉR.

: Stájerorsz. tartományi gyógyintézet :

Rohitsch-Sauerbrunn

Kiváló gyógyeredmény gyomor- és bélbántal- maknál, csúz-, szívbajok-, cukorbetegség-, ide- gességnél. Gyönyörű kirándulások. Az összes vendéglőhelyiségek, különösen a svájci tej- gazdaságok teljes kezelésben. — Gyorsvonat- összeköttetések minden irányban. Útbaigazító ismertetőkkel szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Nőm elhalálózása alkal- mából irántam tanúsított részvétért ezúton mondok hálás köszönetet.

Klein Ferenc és gyermekei.

MEGHÍVÓ.

A Buchner és Moskovits- gépgyár r.-t. eperjesi cég részvényesei ezennel tisztelet- tel meghívotnak

f. évi június 30-ikán d. u. 3 órakor

Eperjesen, az Eperjesi Bank- egylet tanácskozó - termében megtartandó

.. .. I. és II. évi .. .. RENDES KÖZGYŰLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő- bizottság jelentése az 1914. és 1915-iki üzletevekről.
2. Az 1914. és 1915. évi zárszám- adások megállapítása és határozathozat- tal a kimutatott veszteségnek mikénti leírására nézve.
3. Az igazgatóság és felügyelő- bizottság részére az 1914. és 1915. évre vonatkozó felmentvény megadása.
4. A felügyelő-bizottság 3 rendes és 2 póttagjának három évre való meg- választása.

Eperjes, 1916. június 17.

A Buchner és Moskovits-gépgyár r.-t. igazgatósága.

Megjegyzés. Az alapszabályok 20. §-a értelmé- ben a közgyűlésen résztvevő részvényesek tartoznak részvényeiket legalább 2 nappal a közgyűlés előtt, elismervény ellenében, az Eperjesi Bankegyletnél letétbe helyezni.

Tekintettel a közismert nehéz- ségekre, tisztelt vevőink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a

porosz-szén

beraktározását már most cél- szerű megkezdeni. Rendelése- ket legolcsóbb áron házhoz szállítunk.

Eperjesi Keresztény Fogyasztási Szövetkezet.

HIRDESSÜNK
AZ EPERJESI LAPOKBAN!

HALTENBERGER BÉLA □ KASSA.

:: RUHAFESTŐ, ::

VEGYTISZTÍTÓ- ÉS

GŐZMOSÓGYÁR.

■ ■ ■
■ ■ ■

■ ■ ■
■ ■ ■

■ ■ ■
■ ■ ■

■ ■ ■
■ ■ ■

■ ■ ■
■ ■ ■

Amennyiben a gyár jelenleg □ is teljes üzemben van, □

ruhák, egyenruhák, függönyök stb.

most is a rendes módon festetnek és tisztítatnak.

Gallér- és kezelőtisztítás

a szokott szép kivitelben.

Gyász esetben ruhák festése feketére.

□ □ 2-3 □ □
csinosan butorozott szoba
külön-külön bejárattal, de konyha nélkül, **kiadó.**

Tudakozódni lehet ugyanott (Vásár- tér 15. szám alatt)

TEXTIL

az új erőpapirspárga
a legerősebb spárga

kiválóan alkalmas

kévekötéshez

kézi vagy géphasználatra,

szőlőkötéshez,

zsákkötéshez.

Óvakodjunk silány gyártmányoktól!

Mindennemű kötőanyagot gyárt:

Magyar Textilipar r.-t.

RÓZSAHEGY-FONÓGYÁR.

Csodás hatású arcszépítő és -finomító

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-FÉLE

MARGIT- CRÉME ÉS SZAPPAN

a Margit-crème zsírtalan, ártal- matlan, rögtön szépít. Ára 120 K.

A Földes-féle Margit-szappan pár nap alatt lemossa a szeplőket, májfoltok- kat és megszüntet minden bőrbajt. :: Ára 120 K

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszerkereskedésben. 6 koronás rendeléseket bérmentve küld FÖLDES KELEMEN gyógyszerár Aradon.

Eerjesen Williger Pál, Kovaliczky Pál, Molitorisz István gyógyszerészeknél és Pálesch Árpád drogueriájában kapható.

■ ■ ■ **Kiadó** ■ ■ ■

üzleti helyiség

szeptember 1-sejétől

Főutca 53.sz.házban.

■ ■ ■ **Eladó** ■ ■ ■
fűrészgyár-berendezés.

Felsővízközön lévő, a katonasá- gunk által elpusztított Schwimmer- féle fűrészgyár berendezése eladó.

Ajánlatok beadandók *Weinberger Artúr* nyiregyházi lakos, zárgondnokhoz.

FOGTECHNIKAI TEREM.

Fogsorokat és egyes fogakat, arany platina-koronát, híd munkát rágásra kifogástalanul használható, művészies és ízléses kivitelben készíték; valamint foghúzás, fogtömés legjutányosabban.

LEFKOVITS IGNÁC - KASSA Fő-utca 65. :: 1. emelet

vizsg. fogtechnikus, jó és szép munkáért a milleniumi országos kiállításon kitüntetve.

Ismételadók és kereskedők megszerezhetik a legszebb, selyemmel hímzett, kerettel ellátott

✦ **háborús emléképeket** ✦

bármely nyelvű szöveggel, 42 x 52 cm. nagyságban, darabonként 1 K 10 f. áron.

JELLINEK HUGÓ
bécsi hímző-intézet
Bécs, VII., Lindengasse 25.

Bérbeadó birtok.

Alsó- és Felsővízközön, valamint Dobroszlón a Schwimmer-féle birtok az 1917. évre haszonbérbeadó.

Ajánlatok beadandók *Weinberger* Artúr nyiregyházi lakos, zárgondnokhoz.

Agyagkályha-raktár

KASSA, Kovács-utca 25. szám.

Alapítási éve 1832.

Alulírott ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe a legmodernebb és leggyorsabb, tartós anyagból készült agyagkályhát — **előnyös áron.**

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Ócska agyagkályhák átrakását s javítását elfogadja.

■ **Jutányos árok!** ■

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

őzv. Mattyasovszky Mihályné.

**„ATLAS”
ASBESTCEMENTPALA**

versenyen kívül legkitűnőbb
• minőségű tetőfedőanyag. •

Azonnali szállításra

minden mennyiségben kapható!

Védjegy

Védjegy

„ATLAS”

Asbestcementpalagár

Sürgőny cím:

Palatlas Budapest.

Központi iroda: Budapest, V., Dorottya-utca 6/a. Gyár Budafok.

Részv.-Társ.

Telefon:
179—60.

Első Eperjesi Bútorszállítási Vállalat

PASZTERNÁK MANÓ.**Átköltöztetések**

és mindennemű szállítások pontos, megbízható elintézése. :: Iroda áthelyezve Kovács-utca 14. számú saját házba. :: Telefon 105. sz.

Veszünk

vadásztalalom alá nem eső

vadat

legmagasabb áron.

Eperjesi
Keresztény Fogyasztási Szövetkezet.

DUNKEL V. K.

:: Felsőmagyarhoni Első ::
Parkettgyár - részvénytársaság
:: :: KASSÁN. :: ::

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült, sokszorosán kitüntetett

parkettáit,

úgynevezett amerikai, tömör és be-
rakott kockáit jutányos árok mellett.
Nedves lakásokba ajánljuk aszfaltba
rakott parkettáinkat. A lerakás kívá-
natra gyári lerakók által a legpon-
tosabban történik.

□ Rajzminták díjmentesen. □
Nagyban való kivitel mindenfelé.

Bérbeadó vadászterület.

Alsó- és Felsővízközön, valamint
Dobroszlón a Schwimmer-féle ura-
dalmi terület vadászati joga egy évre
:: :: bérbeadó. :: ::

Ajánlatok beadandók *Weinberger* Artúr
nyiregyházi lakos, zárgondnokhoz.

**Ragályok
ellen**

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, tífusz, himlő és egyéb ragályos betegségek most *fokozottabb erővel* lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. — A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítőszer a

Lysoform

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 1.25 K-ért minden gyógyszertárban és drogériában kapható. Hatása Löffler, Vertun, Pertik, Vas stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiszeptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására stb. mindenkor ajánlják.

**LYSOFORM-
SZAPPAN**

finom, gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiszeptikus hatású. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, még csecsemőknél is; szépíti, megpuhítja és illatosá teszi a bőrt. Egy kísérlet s Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 2 K.

**FODORMENTA-
LYSOFORM**

erősen antiszeptikus hatású szájvíz. Szájbűzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy félpohár vízre.

● **Eredeti üvege 2 korona.** ●

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszertárban, drogériában. Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az *„Egészség és fertőtlenítés”* című érdekes könyvet.

DR. KELETI és MURÁNYI
vegyészeti gyára, Újpesten.